

[Anker Lau.]

overfor de store generelle love, der har almen interesse for hele befolkningen eller for meget store grupper af den.

Der findes imidlertid også en lang række mindre grupper i vort land, som skal nyde grundlovens beskyttelse og stilles lige for loven og dens frihedsgoder, en lang række mindretal på forskellige områder, som imidlertid udgør en meget væsentlig del af hele den danske befolkning. Jeg tænker her på alle de forskellige og mangfoldige grupper, som vor store mellemstandsbefolkning i byerne består af. Hvis et rigsdagsflertal vil antaste en enkelt af disse små gruppers frihedsrettigheder, tror jeg ikke på, at det altid vil nytte så forfærdelig meget at sende en sådan sag til folkeafstemning efter reglerne i § 42. Hvis man så vil henvise til Højesterets anerkendte ret til at afgøre en sådan lovs forhold til grundloven, tror jeg, det må gå som hidtil, at retten må spørge sig selv: Hvilket organ her i landet kan være udtryk for almenvellet? Og man vil slutte, at dette må naturligvis være rigsdagen, som er valgt ved lige og almindelig valgret; og har rigsdagen vedtaget en lov, må den være i overensstemmelse med almenvellet i enhver situation. Jeg tror derfor ikke, at der her er noget håndfast at holde sig til, en beskyttelse af frihedsrettighederne for de mindre grupper.

Nu har jeg hørt af statsministerens tale, at han mener, at paragraffen om folkeafstemning er at foretrække fremfor det udsættende veto, og i kommissionsbetænkningen afviser man tanken om udsættende veto med en begrundelse, der vel kan fremføres, men som jeg ikke kan anse for helt afgørende. Endelig forstår jeg på det ærede medlem hr. Hans Hedtoft, at han mener, at man ikke kan have begge dele, både folkeafstemning og udsættende veto. Jeg mener, at det kan man godt, thi disse to foranstaltninger finder deres anvendelse på helt forskellige områder.

Både i § 74 om ejendomsretten, § 75 om næringsretten og også i § 76 er indholdet gjort betinget af en fortolkning af almenvellet, og da en tilsidesættelse af disse paragraffers frihedsindhold oftest vil finde sted i en atmosfære af akut uro, propaganda og anden hetz, vil det som en beskyttelse for mindretallenes interesser udenfor de store og stærkt repræsenterede grupper være rigtigt — således som det også findes

i § 74, men her begrænset til ekspropriation — at indføre en mulighed for, at en lov, der hviler på en fortolkning af almenvellet, af et mindretal kan begæres udsat til efter et valg.

Jeg føler mig overbevist om, at skulle en reformlovgivning i en given situation være så nødvendig, at den ikke tåler udsættelse, vil også ethvert mindretal i denne sal føle sit ansvar i en sådan grad, at det ikke saboterer en sådan lovgivning.

Selvom dette spørgsmål allerede har været behandlet i kommissionen, henstiller jeg til det kommende udvalg at overveje denne sag alvorligt endnu en gang. Jeg er temmelig sikker på, at den usikkerhed — måske snarere ængstelse —, som endnu findes i visse kredse af befolkningen overfor dele af det nye grundlovsforslag, vil kunne fjernes ved bestemmelser, der tager sigte på det, jeg her har nævnt.

Iøvrigt vil jeg gerne udtale anerkendelse, ja, næsten beundring for det arbejde, som den højtærede statsminister har udført på disse områder, hvorved det kunststykke er lykkedes at forene alle de demokratiske partier her i salen om denne sags løsning.

Det er jo rigtigt, at vi her på rigsdagen har arbejdet med sagen meget længe og kender problemerne, men nu kommer den tid, da det bliver den danske befolkning, der skal til at arbejde med grundloven og finde frem til et standpunkt, og jeg henstiller, at der gives både rigsdagen og befolkningen god tid til overvejelse. Vi må jo være forberedt på, at der i folket kan vise sig reaktioner og komme ting frem, som vi herinde kan lære af og bør tage hensyn til. Det er jo folkets grundlov, det er folket, der skal leve indenfor dens rammer, og det må derfor være en selvfølge, at også folket får god tid til en så vigtig beslutning, som det er at vedtage en ny grundlov.

Kjeldgaard Iversen: Det forslag til en ny grundlov, der behandles her, er udtryk for fremskridt i forhold til den gamle. Fremskridtene er uomtvistelige, selvom man ikke ligefrem henfalder til begejstring. Det er sikkert rigtigt, som den højtærede statsminister udtrykte sig i sin fremsættelsestale, at forslaget ikke vil blive modtaget med fanfarer. Den nugældende grundlov er da også i sin tankegang så god, at man vanskeligt kan gøre den bedre. De foreslåede ændringer er moderniseringer, en